

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка з надання домедичної допомоги

професійна (обов'язкова)
за освітньо- професійною програмою «Туризм»
підготовки перший бакалаврський
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю _242_ «Туризм»

Рекомендовано кафедрою ПДОУ
на 2023 – 2024 навчальний рік.
Протокол від «30» червня 2022 року
№ 11

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни
«Підготовка з надання домедичної допомоги»

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація навчальної дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Підготовка з надання домедичної допомоги» сприяють формуванню у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного їх подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань надання домедичної допомоги при порушеннях або зупинці дихання, серцево-судинних порушеннях, зупинці серця, значних кровотечах, пошкодженнях голови та хребта, термічних ураженнях та гострих отруєннях в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння невідкладними діями та організаційними заходами, які спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться з використанням матеріально-технічної бази кафедри ПДОУ, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов відпрацювання питань, які виносяться на заняття.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Світлична Наталія Олександрівна, старший викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 434. Робочий номер телефону – 707-34-74.
E-mail	maestro_sna@ukr.net
Наукові інтереси*	Психологія діяльності в особливих умовах, патопсихологія, домедична допомога, медицина надзвичайних ситуацій, психологічне здоров'я.
Професійні здібності*	Професійні знання та значний досвід викладання дисциплін природничого циклу у закладах вищої освіти
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- Соціально-психологічні чинники збереження психологічного здоров'я працівників ДСНС: монографія. Харків : ХНАДУ, 2016. - Соціально-психологічні чинники збереження психологічного здоров'я фахівців ризиконебезпечних професій. Міжнародна науково-практична конференція «Теоретичні та прикладні дослідження в галузі педагогіки, психології та суспільних наук» – Кельце, 2016. – С. 291–294. Особливості психологічного здоров'я працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій різного віку та стажу

	професійної діяльності. Transformations in Contemporary Society: Humanitarian Aspects. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, Opole, 2017. Peculiarities of self-attitude of antiterrorist operation participants in case of loss of health. Наука і освіта: Науково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2018. – Вип. 1. – С. 110 – 116. (у співавторстві). - Особливості самоствалення учасників операції об'єднаних сил при втраті здоров'я. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 3. Том 1. – Херсон, 2018. – С. 18-24. - Svitlychna N.. Psychotechnology of volleyball team efficiency formation. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol.19 (issue 2), 2019. – Pp. 1071-1077. (у співавторстві). - Психолого-педагогічні засоби формування позитивного ставлення до власного здоров'я у студентів. Наука і освіта: Науково-практичний журнал Південно-українського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, №3. – Одеса, 2019. — С. 40-46. - Social Content of Psychological Specialists' Professional Activity. Postmodern Openings. March, 2021 Volume 12, Issue 1. pages: 01-20. ISSN: 2068-0236 e-ISSN: 2069-9387. DOI: https://doi.org/10.18662/po/12.1/242. (Web of Sciences); - Viability and socio-psychological adaptation of athletes of different qualifications in fire and applied sports. Health, sport, rehabilitation, ISSN 2520-2677 (Print) ISSN 2520-2685 (Online). 2021 7(4). (Scopus).

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 434. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування необхідного рівня знань та умінь з питань надання домедичної допомоги.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна
Рік підготовки	1-й
Семестр	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	3

- загальна кількість годин	120
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	2
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	–
- лабораторні заняття (годин)	–
- курсовий проект (робота) (годин)	–
- інші види занять (годин)	–
- самостійна робота (годин)	116
- індивідуальні завдання (науково дослідне) (годин)	–
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Підготовка з надання домедичної допомоги» ґрунтується на знаннях, набутих здобувачами в результаті вивчення низки дисциплін загальної довузівської підготовки.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	ПРН01
Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки	ПРН09
Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	ПРН18
Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.	ПРН19

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.	СК23

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Організація медичного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Введення до курсу. Принципи роботи екстреної медичної служби.

Тема 2. Правила поведінки на місці події. Загальні поняття про анатомію та фізіологію людини. Підйом та переміщення постраждалих.

МОДУЛЬ 2

Тема 3. Основні принципи допомоги при порушенні дихання та кровообігу. Огляд постраждалого. Термінальні стани. Дихання. Невідкладні дихальні стани. Серцево-судинна система. Невідкладні серцево-судинні стани.

Тема 4. Серцево-легенева реанімація. Серцево-легенева реанімація. Штучна вентиляція легень. Робота з автоматичним дефібрилятором. Робота з дихальною апаратурою. Раптова зупинка серця, серцевий напад, інсульт. Особливості надання першої допомоги при порушеннях прохідності дихальних шляхів та зупинці дихання, в залежності від віку постраждалого, стабільне положення.

Тема 5. Інші невідкладні стани. Шок. Травми. Забій, переломи, вивихи.

МОДУЛЬ 3

Тема 6. Порушення основних життєво важливих функцій організму. Домедична допомога при екстрених пологах. Надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах.

Тема 7. Травми. Види кровотечі, зупинка кровотечі. Утоплення, термічні ураження. Перша допомога при травматичних пошкодженнях.

Тема 8. Вікові періоди. Складнощі спілкування. Особливості психіки літніх людей. Як розмовляти з людьми похилого віку. Як будувати спілкування з «важкими» людьми похилого віку. Порушення в роботі систем і органів. Особливості організму літніх. Психологічні особливості людей похилого віку.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	у сього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1	12,25	0,25			12	
Тема 2	14,25	0,25			14	
Разом за модулем 1	26,5	0,5			26	
2-й семестр						
Модуль 2						
Тема 3	16,25	0,25			16	

Тема 4	18,75	0,25	0,5		18	
Тема 5	16,75	0,25	0,5		16	
Разом за модулем 2	51,75	0,75	1		50	
2-й семестр						
Модуль 3						
Тема 6	14,25	0,25			14	
Тема 7	14,75	0,25	0,5		14	
Тема 8	12,75	0,25	0,5		12	
Разом за модулем 3	41,75	0,75	1		40	
Разом	120	2	2		116	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Огляд постраждалого та оцінка його стану.	0,5
2.	Серцево-легенева реанімація.	0,5
3.	Перша допомога при кровотечах різної локалізації. Сучасний підхід.	0,5
4.	Особливості проведення рятування на воді та надання першої допомоги при утопленнях.	0,5
	Разом	2

Теми лабораторних занять (не передбачено)
Індивідуальні завдання (не передбачено)

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: відпрацювання практичних завдань; виконання контрольних робіт; OpenTEST2.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно

50–54	E	незадовільно
35–49	FX	
0–34	F	

1.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі індивідуального опитування; виконання практичних завдань; виконання контрольних робіт; OpenTEST2.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Модуль № 1,2,3	Лекції	1	4	4
	Практичні заняття	1	4	4
	Індивідуальна самостійна робота			20
Разом за поточний контроль				28
II. Контрольна робота*				25
III. Підсумковий контроль (екзамен)*				47
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих знань, умінь, навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лекційному занятті:

3-4 бали – здобувач проявляє активність на лекції, приймає участь в обговоренні питань лекційного заняття, демонструючи вміння ведення діалогу, веде конспект, використовує попередньо отримані знання.

1-2 бали – здобувач проявляє певну активність на лекції, приймає участь в обговоренні питань лекційного заняття, веде конспект.

0 балів – конспект відсутній.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

4 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтується в темі та аргументовано висловлює свої думки, демонструє вміння користуватися наочністю та медичним обладнанням під час

відповідей на питання, наведено аргументацію відповіді;

2-3 бал – здобувач орієнтується в темі та в змозі висловлювати свої думки, певною мірою демонструє вміння користуватися наочністю та медичним обладнанням під час відповідей на питання;

1 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми; обґрунтування відповіді недостатнє.

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, відпрацювання практичних навичків, самостійність виконання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

20-19 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

18-17 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

16-14 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

13-11 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

10-8 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

7-5 балів – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

4-3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2-1 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

0 бал – в цілому обсяг виконаних завдань передбачене на індивідуальну самостійну роботу складає менше 10% від загального обсягу.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати набуті практичні навички, уміння публічно представити вивчений матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Правила огляду місця події; правила дотримання власної безпеки при наданні домедичної допомоги;
2. Нормативно-правова база функціонування системи Екстреної Медичної Допомоги в Україні;
3. Основи анатомії та фізіології людини;
4. Проведення первинного огляду у хворого/постраждалого;
5. Методи оцінки ознак життя у постраждалих з раптовою зупинкою кровообігу;
6. Правила комунікації з службами порятунку;
7. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації у хворих/постраждалих різних вікових груп;
8. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у хворих/постраждалих різних вікових груп;
9. Особливості проведення серцево-легеневої реанімації у випадку утоплення;
10. Ознаки обструкції верхніх дихальних шляхів;
11. Алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів у постраждалих різних вікових груп при удавленні;
12. Розпізнавання ознак масивної зовнішньої кровотечі;
13. Розпізнавання ознак внутрішньої кровотечі;
14. Алгоритм зупинки масивної зовнішньої кровотечі;
15. Алгоритм надання домедичної допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу;
16. Дотримання правил власної безпеки під час зупинки масивної зовнішньої кровотечі;
17. Алгоритм відновлення та підтримання прохідності дихальних шляхів у хворих/постраждалих різних вікових груп;
18. Алгоритм надання домедичної допомоги при опіках;
19. Алгоритм надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом;
20. Алгоритм надання домедичної допомоги при отруєнні невідомою речовиною;
21. Алгоритми надання домедичної допомоги при травмах окремих анатомічних ділянок;
22. Алгоритм проведення сортування постраждалих при масових випадках;

23. Визначити та оцінити дихання у постраждалого з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом);
24. Відновити прохідність дихальних шляхів мануальним методом;
25. Відновлювати прохідність дихальних шляхів шляхом висування нижньої щелепи;
26. Виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дорослих та дітей різних вікових груп;
27. Проводити штучну вентиляцію легень у дорослих та дітей різних вікових груп;
28. Відновлювати прохідність верхніх дихальних шляхів внаслідок удавлення у дорослих та дітей різних вікових груп;
29. Використовувати зовнішній автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації;
30. Надавати постраждалому стабільне положення.
31. Визначити та оцінювати дихання у дітей з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом);
32. Визначення ознак масивної зовнішньої кровотечі;
33. Визначення ознак внутрішньої кровотечі;
34. Зупинку кровотечі за допомогою пов'язки що тисне;
35. Зупинку кровотечі за допомогою кровоспинного джгута типу САТ, (СІЧ);
36. Зупинку кровотечі за допомогою тампонування рани;
37. Накладання бинтової пов'язки на кінцівки;
38. Накладати шийний комірець при травмах шийного відділу хребта;
39. Проводити іммобілізацію постраждалого на довгій транспортувальній дошці;
40. Проводити евакуацію постраждалого з транспортного засобу;
41. Проводити ШВЛ за допомогою мішка Амбу.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт:

23-25 балів – повністю розкриті три питання, здобувач при захисті роботи продемонстрував усвідомленість при відповідях, правильно зроблені позначки ілюстративного матеріалу, дотримані всі вимоги до виконання та оформлення.

18-22 балів – здобувач вміє відтворювати вивчений матеріал, при цьому повністю розкриті два питання теоретичного характеру, а третє - частково, відповіді недостатньо обґрунтовані, анатомічні та медичні терміни використовуються не в повному обсязі, дотримані всі вимоги до виконання

та оформлення;

9-17 балів – розкрито одне теоретичне питання, друге та третє – частково, анатомічні та медичні терміни використовуються не в повному обсязі, дотримані всі вимоги до оформлення;

1-8 бали – здобувач володіє матеріалом на початковому рівні.

0 балів – відповіді відсутні.

Контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є важливою складовою навчального процесу, яку вони виконують згідно з навчальним планом. Вона надається у вигляді письмової роботи, яка виконується під час самостійного навчання, у міжсесійний період, та повинна бути подана для перевірки та рецензування викладачу.

Здобувачі вищої освіти, контрольні роботи яких пройшли рецензування та зараховані, вважаються допущеними до складання заліку з дисципліни. Оцінювання контрольної роботи здійснюється у відповідності до визначених критеріїв. У день складання диференційного заліку контрольні роботи на рецензування не приймаються.

Метою написання контрольних робіт є закріплення знань з навчального курсу, що передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти методами наукового аналізу, синтезу, самостійного вивчення теоретичного матеріалу курсу та демонстрація вмінь проведення діагностичних процедур.

Перед виконанням контрольної роботи здобувач вищої освіти має детально вивчити лекційний матеріал з курсу, підібрати відповідну навчальну, методичну та спеціальну літературу за рекомендованим списком (а також самостійно підбраною).

Кожен варіант контрольної роботи складається з двох теоретичних завдань та одного практичного.

Загальні вимоги до оформлення контрольної роботи: написання державною мовою, чіткість побудови, логічна послідовність аргументації відповідей на завдання, список використаної літератури. Слід використовувати загальноприйняту професійну термінологію.

Контрольна робота оформляється на аркушах формату А4 без рамок, додержуючись таких розмірів полів: ліве - 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє - 20 мм. Нумерація сторінок має бути наскрізною і подаватися арабськими цифрами зверху справа сторінки. Першою сторінкою є титульний аркуш (див. зразок), який включають до загальної нумерації, але номер сторінки на ньому не ставлять.

Список використаних літературних джерел у алфавітному порядку розміщується з нової сторінки.

Питання до контрольної роботи

№ 1

1. Імобілізація. Використання імобілізаційних засобів, їх ефективність, правила та особливості використання.
2. Термінальні стани.

3. Первинний огляд постраждалих, які втратили свідомість, подальші дії.

№ 2

1. Перша допомога при опіках, відмороженнях.

2. Первинний огляд постраждалих, які втратили свідомість, подальші дії.

3. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки під час вибухів, пожеж.

№ 3

1. Надання першої допомоги постраждалим без свідомості, без наявності дихання і зупинці серця.

2. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Прості прийоми полегшення дихання.

3. Переломи, забої, вивихи. Перша допомога.

№ 4

1. Види кровотеч. Зупинка кровотечі.

2. Перша допомога при гострих отруєннях.

3. Медичне сортування та транспортування уражених.

№ 5

1. Витягання потерпілого з транспортних засобів.

2. Перша допомога при екстрених пологах.

3. Послідовність дій з рятування життя – «Ланцюг виживання». Алгоритм огляду постраждалого. Основні принципи реанімації при порушенні дихання та кровообігу.

№ 6

1. Оцінка стану потерпілого за життєвими ознаками.

2. Накладання «шийного коміра» та іммобілізація хребта. Робота з дихальною апаратурою.

3. Правила поведінки та організація роботи при ліквідації наслідків стихійного лиха.

№ 7

1. Рани. Види ран. Перша допомога.

2. Техніка накладання пов'язок.

3. Організація першої допомоги при ураженні радіаційними, хімічними та бактеріологічними чинниками.

№ 8

1. Гостра дихальна недостатність.

2. Припинення реанімації, етичні проблеми.

3. Переломи, забої, вивихи. Перша допомога.

№ 9

1. Гостра серцево-судинна недостатність (непритомність, колапс, шок).

2. Перша допомога при травматичних пошкодженнях, пораненнях.

3. Техніка накладання джгута при ампутації.

№ 10

1. Переломи, забої, вивихи.

2. Перша допомога при утопленнях.

3. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки при ураганах, бурях смерчах.

№ 11

1. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні дихання.

2. Рани, вогнепальні рани.

3. Ознаки переломів та вивихів кінцівок. Накладання транспортних шин.

№ 12

1. Ураження блискавкою.

2. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки при повенях, селях, зсувах.

3. Гострі отруєння. Перша допомога.

№ 13

1. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні кровообігу.

2. Ознаки переломів та вивихів кінцівок. Накладання транспортних шин.

3. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки, Організація першої допомоги під час транспортних катастроф.

№ 14

1. Гострі отруєння. Особливості проведення реанімаційних заходів.

2. Особливості роботи рятувальників в осередках масових соціальних сутичок.

3. Вікові періоди.

№ 15

1. Травматичні пошкодження. Перша допомога.

2. Медичне сортування.

3. Гостра серцево-судинна недостатність (непритомність, колапс, шок).

№ 16

1. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні дихання. Штучна вентиляція легень без спеціального устаткування.

2. Транспортна іммобілізація.

3. Електротравма

№ 17

1. Штучна вентиляція легень за допомогою допоміжних заходів без інгаляції кисню.

2. Попередження синдрому тривалого стиснення.

3. Перша допомога при опіках, відмороженнях.

№ 18

1. Опіки та перегрівання.

2. Баротравма.

3. Технічні засоби іммобілізації. Правила користування ними.

№ 19

1. Контузія.

2. Особливості допомоги при травмі на воді.

3. Види кровотеч. Зупинка кровотечі пальцевим притисканням.

№ 20

1. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні кровообігу.

2. Утоплення. Прийоми рятування на воді.

3. Відмороження та переохолодження.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

47 – 43 бали у повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст питань;

42 – 34 балів достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст поставлених питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

33 – 25 балів у цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

24 – 14 балів не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкритий зміст питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

13 – 1 бал частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питань.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі усного екзамену.

Кожен варіант екзаменаційного білету складається з чотирьох питань. Відповіді на питання оцінюються за критеріями досягнення нормативних результатів навчання. Основними вимогами є розуміння ідей та положень, здатність вичерпно та аргументовано їх викласти, висловити та обґрунтувати власну позицію з питань, що розглядаються в ході вивчення дисципліни.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Правила огляду місця події; правила дотримання власної безпеки при наданні домединої допомоги;
2. Нормативно-правова база функціонування системи ЕМД в Україні;
3. Основи анатомії та фізіології людини;
4. Проведення первинного огляду у хворого/постраждалого;
5. Методи оцінки ознак життя у постраждалих з раптовою зупинкою кровообігу;
6. Правила комунікації з службами порятунку;
7. Будова і функції організму людини.
8. Склад, основні функції кістково-м'язової системи.

9. Склад, основні функції нервової системи.
10. Склад, основні функції серцево-судинної системи.
11. Склад, основні функції системи виділення.
12. Склад, основні функції системи органів дихання.
13. Склад, основні функції системи травотравлення.
14. Вивихи, їх види, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
15. Види гострої дихальної недостатності (ГДН) та їх характерні клінічні ознаки.
16. Види гострої серцево-судинної недостатності (ГССН) та їх характерні клінічні ознаки.
17. Відмороження, його ступені, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
18. Електротравма, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
19. Забої, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
20. Інфаркт міокарда, причини їх виникнення, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
21. Колапс, інсульт, непритомність, причини їх виникнення, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
22. Коматозний стан, його види, ступені, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
23. Кровотечі, їх види, способи тимчасової зупинки кровотеч.
24. Непритомність, її клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
25. Основні принципи реанімації при порушенні дихання та кровообігу.
26. Особливості надання домедичної допомоги при пораненнях грудної порожнини.
27. Особливості надання домедичної допомоги при пораненнях голови.
28. Особливості надання домедичної допомоги при пораненнях черевної порожнини.
29. Отруєння, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
30. Перегрівання, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
31. Переломи, їх види, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
32. Переохолодження (замерзання), його клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
33. Домедична допомога при екстрених пологах.
34. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні дихання.
35. Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні кровообігу.
36. Порушення основних життєво-важливих функцій організму, порядок їх визначення.

37. Рани, види ран, домедична допомога при пораненнях.
38. Синдром тривалого стиснення, його ступені, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
39. Термінальний стан, його етапи, клінічні ознаки, тривалість етапів.
40. Травми, їх класифікація.
41. Транспортування потерпілих в різних умовах.
42. Шок, його види, ступені, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні.
43. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації у хворих/постраждалих різних вікових груп;
44. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у хворих/постраждалих різних вікових груп;
45. Особливості проведення серцево-легеневої реанімації у випадку утоплення;
46. Ознаки обструкції верхніх дихальних шляхів;
47. Алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів у постраждалих різних вікових груп при удавленні;
48. Розпізнавання ознак масивної зовнішньої кровотечі;
49. Розпізнавання ознак внутрішньої кровотечі;
50. Алгоритм зупинки масивної зовнішньої кровотечі;
51. Алгоритм надання домедичної допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу;
52. Дотримання правил власної безпеки під час зупинки масивної зовнішньої кровотечі;
53. Алгоритм відновлення та підтримання прохідності дихальних шляхів у хворих/постраждалих різних вікових груп;
54. Алгоритм надання домедичної допомоги при опіках;
55. Опіки, їх види, ступені, клінічні ознаки та домедична допомога при виникненні термічних опіків, хімічних опіків.
56. Алгоритм надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом;
57. Алгоритм надання домедичної допомоги при отруєнні невідомою речовиною;
58. Алгоритми надання домедичної допомоги при травмах окремих анатомічних ділянок;
59. Алгоритм проведення сортування постраждалих при масових випадках;
60. Визначати та оцінювати дихання у постраждалого з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом);
61. Відновлювання прохідності дихальних шляхів методом постукування та Хеймліха різних вікових груп;
62. Виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дорослих;
63. Проводити штучну вентиляцію легень у дорослих;

64. Використовувати зовнішній автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації;
65. Надавати постраждалому стабільне положення.
66. Визначати та оцінювати дихання у дітей з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом);
67. Зупинка кровотечі за допомогою пов'язки що тисне;
68. Зупинка кровотечі за допомогою кровоспинного джгута типу САТ, (СІЧ);
69. Зупинка кровотечі за допомогою тампонування рани;
70. Накладання бинтової пов'язки на кінцівки;
71. Накладати шийний комірць при травмах шийного відділу хребта;
72. Проводити іммобілізацію постраждалого на довгій транспортувальній дошці;
73. Проводити евакуацію постраждалого з транспортного засобу;
74. Проводити ШВЛ за допомогою мішка Амбу.
75. Накладання шин із штатного та підручного матеріалу при переломах кісток нижніх кінцівок.
76. Поняття іммобілізації: її види та порядок здійснення.
77. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла (на верхні кінцівки).
78. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла (на нижні кінцівки).
79. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла (область голови).
80. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла (область плечового поясу).
81. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла (область тазу - стегеневого поясу).
82. Технічні засоби іммобілізації, правила користування ними.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

б. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації

Література

Базова

1. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
2. Закон України від 05.07.2012 р. № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».
3. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2016 – 400 с.
4. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.
5. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
6. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій. Практичний посібник. / Волянський П.Б., Гур'єв С.О., Долгий М.Л., Дрозденко Н.В., Іскра Н.І., Макаренко А.М., Стрюк М.П., Терент'єва А.В. // К.: Видавництво – друкарня 2016. – 151 с.
7. Медичний та біологічний захист за умов надзвичайних ситуацій: навчальний посібник. Близнюк М.Д., Волянський П.Б., Гафарова М.Т., Гур'єв С.О., Долгий М.Л., Іскра Н.І., Крилюк В.О., Кузьмін В.Ю., Матяш В.І., Сади́к С.П., Терент'єва А.В. – К.: ІДУЦЗ, 2016.– 359 с.
8. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : Навчальний посібник (за загальною редакцією Волянського П.Б. та Гринзовського А.М.) / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін.]. – Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216 с.
9. Медицина надзвичайних ситуацій. Підручник / Б. Д. Халмурадов, П. Б. Волянський – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 208 с.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1115 «Про затвердження Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу».
11. Наказ МОЗ України від 02.03.2009 р. № 132 «Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги».
12. Наказ МОЗ України від 29.03.2017 р. № 346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

13. Світлична Н.О. Соціально-психологічні чинники збереження психологічного здоров'я працівників ДСНС. Світлична Н.О., Перелигіна Л.А., Афанасьєва Н.Є. Монографія. Х.: ХНАДУ, 2016. – 259 с.
14. Світлична Н.О. Психопрофілактики та психокорекції психологічного здоров'я працівників ризиконебезпечних професій. Науковий вісник Херсонського державного університету : Зб. Наук. праць. Серія «Психологічні науки». – Херсон, 2015. - № 1. – С. 71–75.
15. Світлична Н.О. Вплив психологічної травми на психологічне здоров'я працівників ДСНСУ. Вісник Національного університету оборони України : зб. наук. праць. – Київ, 2013. – Вип. 6 (37). – С. 259–265.
16. Social Content of Psychological Specialists' Professional Activity. Postmodern Openings. March, 2021 Volume 12, Issue 1. pages: 01-20. ISSN: 2068-0236 e-ISSN: 2069-9387. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/12.1/242>. (Web of Sciences);
17. Viability and socio-psychological adaptation of athletes of different qualifications in fire and applied sports. Health, sport, rehabilitation, ISSN 2520-2677 (Print) ISSN 2520-2685 (Online). 2021 7(4). (Scopus).

Допоміжна

1. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О. Фундаментальні основи медичних знань. Курс лекцій. Частина І. – Х.: ВРВД НУЦЗУ, 2006 р.
2. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О. Перша медична допомога. Курс лекцій. Частина ІІ. – Х.: ВРВД НУЦЗУ, 2006 р.
3. Вандер К.О., Барбашин В.В., Толкунов І.О., Семків О.М. Загальні принципи надання першої медичної допомоги та правила поведінки в осередках катастроф. Курс лекцій. Частина ІІІ. – Х.: ВРВД НУЦЗУ, 2007 р.
4. Олійник П.В. та інш. Перша медична допомога. – Львів.: «Спалом», 2004 р.
5. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.
6. Пам'ятка з домедичної допомоги рятувальника ДСНС України. Посібник. За загальною редакцією д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва
7. Домедична допомога на місці події. Практичний посібник. За загальною редакцією д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва.

Розробник:

ст. викладач кафедри
психології діяльності в

особливих умовах

Наталія СВІТЛИЧНА